

Vård- och omsorgsnämndens budget 2022 och planperiod 2023-2024

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har fastställt den preliminära budgetramen för Vård- och omsorgsnämndens till 681 800 tkr för år 2022. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 17 600 tkr jämfört med budget 2021. Av de 17 600 tkr avser 13 035 tkr indexuppräknings från 2021 med 2 % indexuppräknings för intäkter, köpt tjänst och löner, och 1,7 % på Lokaler och Övriga kostnader. Resterande 4 565 tkr ska täcka in alla volymförändringar eller andra kostnadsförändringar som sker mellan 2021 och 2022.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. Godkänna budget för 2022 med plan åren 2023 - 2024
2. Överlämna budget för 2022 med plan åren 2023 - 2024 till Kommunstyrelsen

Bilagor

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2022 och budget 2023-2024 inklusive bilagor

Susanna Kiesel

Socialdirektör

Christer Hansson

Controller

Expedieras

Kommunstyrelsen

Digitala Signaturer

Signerad med: Anställda
Signerad av: Christer Hansson, Controller
Datum: 2021-08-19 12:41 +02:00

Signerad med: Anställda
Signerad av: Susanna Cleveborg Kiesel, Socialdirektör
Datum: 2021-08-19 15:23 +02:00

Vård- & omsorgsnämnd

Ordförande: Monica Kjellman

Förvaltningschef: Susanna Kiesel

Datum 2021-08-12

Förslag till verksamhetsplan 2022, planperiod 2023-2024

Innehållsförteckning

1	Ekonomisk sammanställning.....	4
2	Effektivisering för verksamhetsutveckling.....	5
3	Mål för verksamhetsutveckling.....	6
4	Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym.....	14
5	Plan för konkurrensprövning.....	15
6	Program för uppföljning och insyn	16
7	Lokaler (lokalförsörjningsplan).....	16
8	Peng, taxor och avgifter	16
9	Riktade bidrag	17
10	Internkontroll.....	17
11	Förändringar i förhållande till föregående budget.....	17
12	Framåtblick	18
13	Övergripande bilagor.....	20

I Ekonomisk sammanställning

Kommunfullmäktige har fastställt den preliminära budgetramen för Vård- och omsorgsnämndens till 681 800 tkr för år 2022. Det innebär en ökad ram för nettokostnader med 17 600 tkr jämfört med budget 2021. Av de 17 600 tkr avser 13 035 tkr indexuppräknning från 2021 med 2 % indexuppräknning för intäkter, köpt tjänst och löner, och 1,7 % på Lokaler och Övriga kostnader. Resterrande 4 565 tkr skall täcka in alla volymförändringar eller andra kostnadsförändringar som sker mellan 2021 och 2022.

Se 11 "förändringar i förhållande till föregående budget" för ytterligare info.

Ekonomisk sammanställning, tkr

EKONOMISK SAMMANFATTNING, tkr				
Drift	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023 exkl. pris-utv.	Plan 2024 exkl. pris-utv.
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	27 427	28 225	28 790	29 366
Övriga intäkter	50 263	51 475	52 504	53 555
	77 690	79 700	81 294	82 920
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader				
Lokalkostnader	-37 635	-38 388	-39 155	-39 939
Kapitalkostnader	-42 010	-43 524	-44 395	-45 283
Köp av verksamhet	0		0	0
Övriga kostnader	-626 685	-643 424	-659 510	-675 998
	-35 560	-36 164	-36 887	-37 625
Nettokostnad	-741 890	-761 500	-779 947	-798 844
Nettoinvesteringar	-664 200	-681 800	-698 653	-715 924

Ekonomisk sammanställning per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Budget 2022			Netto i procent (%)
	Vård och Omsorgsnämnden	Kostnad	Intäkt	
Nämnd och staber	-22 166	0	-22 166	3 %
Särskilt boende	-247 812	41 635	-206 177	30 %
Hemtjänst	-135 554	14 796	-120 758	18 %
Övrig äldreomsorg	-29 050	5 758	-23 292	3 %
Admin äldreomsorg	-13 353	0	-13 353	2 %
LSS vuxna	-194 893	11 005	-183 888	27 %
Psykatri vuxna	-48 102	3 306	-44 796	7 %
Admin vuxenstöd	-10 526	0	-10 526	2 %
LSS barn	-25 581	1 009	-24 572	4 %
Övrigt barn och ungdom	-28 085	954	-27 130	4 %
Admin barn och ungdom	-3 727	0	-3 727	1 %
Personligt ombud	-2 654	1 238	-1 416	0 %
Summa	-761 500	79 700	-681 800	100 %

2 Effektivisering för verksamhetsutveckling

Vård- och omsorgsnämnden strävar ständigt efter verksamhetsutveckling. Alla nämndes utförare ska enligt avtal och beställningar använda evidensbaserade metoder och ny teknik för att förbättra och utveckla sin verksamhet.

Att använda digitalisering i administrativa processer tex. vid avgiftshandläggning och i tjänster som ett komplement till traditionella insatser tex. nattkamera och mobila larm kan leda till kostnadseffektiviseringar och kvalitetshöjningar.

Volymer för Vård- och omsorgsnämndens verksamheter avgörs bland annat av befolkningsutvecklingen i kommunen. Vissa omvärldsfaktorer såsom utveckl-

ing av hälsa och diagnostik liksom förutsättningar i boendemiljö påverkar volymernas utveckling, men dessa faktorer visar mer på långsiktiga tendenser snarare än på förändringar inom planeringshorisonter på några år.

Österåkers kommuns befolkning bedöms öka stadigt och ökningen prognostiseras fortsätta. Ökningen beror huvudsakligen på nyproduktion av bostäder, vilket inte i sig leder till att fler personer som är äldre flyttar in i kommunen. En viss ökning av inflyttade äldre kan ske vid nyproduktion av bostadsrätter. Den huvudsakliga ökningen inom åldersgrupperna 65 år och äldre sker genom att personer som redan bor i kommunen, bor kvar och blir äldre. Under de kommande tio åren beräknas en ökning av personer som är 80 år och äldre med 100 %. För personer som är 90 och äldre, beräknas ökningen under samma period vara 120 %. Under 2020 var det fler äldre som avled än vad som prognostiserades på grund av pandemin Covid-19. Detta påverkar årets och de kommande 1-2 årens volymer men kan förmodas ha en avmattande effekt under åren därefter.

Antalet personer med funktionsnedsättning antas öka ungefär i samma takt som befolkningen. Vissa diagnoser blir mer sällsynta och andra ökar i frekvens. Det är många funktionstillstånd som förbättras i och med bättre behandlingar och utvecklade kompensatoriska lösningar, men det är också fler personer (inklusive för tidigt födda barn) vars liv räddas, ibland med omfattande funktionsnedsättningar som följd. Då antalet personer som behöver stöd enligt Lagen om särskild service (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL) inom denna grupp är liten relativt sett den totala befolkningen, kan påverkan på Vård- och omsorgsnämndens kostnader fluktuerar. Det kan beskrivas som att det finns en inbyggd osäkerhet i prognoserna rörande personer med dessa behov. Effekterna märks framförallt när enstaka personer har mycket omfattande behov.

3 Mål för verksamhetsutveckling

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen (SoL) vad avser omsorgen om äldre människor och människor med funktionsnedsättning med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheter. Vård- och omsorgsnämnden fullgör vidare kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL), samt enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheter.

Vård- och omsorgsnämndens del av socialförvaltningens verksamhet består av fyra enheter; stöd till barn och unga, stöd till äldre och funktionsnedsatta, vuxenstödsenheten och personligt ombud. Därtill finns den förvaltningsövergripande enheten med administrativt stöd och service och staben.

Kommunfullmäktige har antagit Vision 2040 – ”Med kvalitet, trygghet och val-

frihet i fokus skapar vi en hållbar framtid. Österåker – möjligheternas skärgårdskommun” Visionen ska genomsyra allt som görs i kommunen och varje beslut som fattas. Visionen tydliggörs bland annat genom kommunens inriktningsmål.

Kommunfullmäktiges sju inriktningsmål anger en förväntad effekt på lång sikt. Varje nämnd har att, inom ramen för sitt specifika ansvarsområde, formulera resultatmål kopplade till vart och ett av fullmäktiges inriktningsmål. Resultatmålen omfattar endast delar av nämndens verksamhet och ska ses som de områden som nämnden vill sätta fokus på under 2022.

Nedan följer en redovisning av hur Vård- och omsorgsnämnden planerar att bidra till måluppfyllelse av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.

3.1 Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Det ska vara lätt att komma i kontakt med socialförvaltningen. En anpassning till de sökandes möjligheter och svårigheter behöver göras kontinuerligt för att underlätta kontakten både gällande information, kommunikation och i direkta möten. Mycket händer inom området när det gäller digitalisering som på olika sätt kan underlätta i kontakterna. Här vill socialförvaltningen vara aktiv i utvecklingen och fortsätta att införa digital teknik för att stödja brukarnas delaktighet, tillgänglighet och effektivisera enheternas administration och handläggning. Ett exempel kan vara att förbättra information på hemsidan via filmer som berättar om handläggningens gång för den enskilde.

Socialförvaltningen arbetar för att utveckla organisationen internt med en tydlig samverkan mellan enheterna, servicecentret och med externa samarbetsparter. Ett personalutvecklingsprogram för kompetensutveckling finns. Möjligheten till mobilt arbete infördes under 2018 och det arbetssättet ökade markant under 2020-2021 i samband med Covid-19-pandemin. Erfarenheter från dessa år kommer att tas tillvara för att fortsatt utveckla och finna nya möjligheter kring mobilt arbete. Detta som ett led i att ha en god arbetsmiljö- och situation för att kunna fokusera på att erbjuda professionell service.

Att som enskild medborgare få den insats man behöver när man behöver den, är viktigt för upplevelsen av god service. Därför ska nämnden fokusera på att arbeta effektivt för att kunna utreda och verkställa beslut på så kort tid som möjligt, samtidigt som kvaliteten upprätthålls.

3.1.1 Vård- och omsorgsnämnden ska vara tillgänglig och utredningar beslut och verkställighet ska ske inom skälig tid

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
NKI brukarundersökning- helhetsintryck	80 %			83 %
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	29	31		30

Där målnivå saknas för 2021 är resultatindikatorn ny för år 2022.

3.2 Österåker ska ha en ekonomi i balans

När personer söker insatser, skapas ett beslutsunderlag av en handläggare och ett beslut fattas. En beviljad insats inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde kan, beroende av insats, innebära en kostnad allt emellan 15 000 kr per år till 1,8 miljoner eller däröver. Detta gör att svängningarna i resultat och prognos kan bli stora under året. Det behövs kostnadsmedvetna och ändamålsenliga insatser för att nå en hög av kostnadseffektivt.

Ekonomisk uppföljning och prognos genomförs varje månad med undantag för januari och juli. En åtgärdsplan ska tas fram om beräknad prognos avviker från budget.

Att upprätta rutiner mellan enheter och nämnder för samordning i enskilda ärenden är en aktivitet som kan antas bidra till ekonomi i balans och bättre förutsättningar för den enskilde.

Exempel på samordning är också arbete som pågår inom samordningsförbundet (MIA-projektet) samt användningen av samordnade individuella planer. I internkontrollprogram kan utveckling ske rörande hur individärenden utvärderas systematiskt.

3.2.1 Vård- och omsorgsnämnden ska nyttja tillgängliga resurser på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål. Nämnden ska samordna insatser, internt och med andra aktörer, för de personer som har behov av det.

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
Budgetavvikelse i förhållande till utfall	0,6 %	3,9 %	0 %	0 %
Fastställd åtgärdsplan vid eventuell budgetavvikelse	100 %	100 %	100 %	100 %
Aktuell rutin för samordning mellan social barn- och ungdomsvård och ekonomiskt bistånd, (Ja=1, Nej=0)	0	0	1	1
Aktuell rutin för samordning mellan social barn- och ungdomsvård och LSS-barn, (Ja=1, Nej=0) (-2019)	1		1	1
Aktuell rutin för samordning mellan social barn- och ungdomsvård och LSS-vuxen, (Ja=1, Nej=0) (-2019)	0		1	1

3.3 Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

Alla barn har rätt till utbildning. Utbildningen ska ges med hänsyn till barns olika behov och förutsättningar (ur skollagen). När ett barn inte ges möjlighet till en fungerande skolgång kan det finnas många orsaker. Varje barns situation är unik och därför är också lösningen unik. Inte sällan krävs nära samverkan mellan familj, skola och samhällets olika stödsystem; såsom psykiatri, habiliteringen och socialtjänsten, både SoL och LSS, för att barnet ska fått rätt stöd.

- 3.3.1 Vård och omsorgsnämnden ska utgå från barnkonventionen artikel 28, att barn har rätt till utbildning. Nämnden ska verka för att alla barn deltar i den verksamhet som anordnas av skolan för att uppfylla sin skolplikt och klara sin skolgång. Nämndens möte med barn ska därför inte ske under barnets skoltid.

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
Utredningssamtal och öppenvårdsinsatser ska planeras utanför skolschemalagd tid, vilket ska mätas under mars månad varje år.				100 %

3.4 Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Brukarmedverkan är ett angeläget område för socialtjänstens utveckling. Ny kunskap och nya arbetssätt inom förvaltningen kan öka medverkan från olika brukargrupper. En brukarundersökning genomförs årligen som avser att ge svar på hur individen upplever sina kontakter och sitt stöd från socialtjänsten. Arbetet kan utvecklas ytterligare och ge ny kunskap och nya infallsvinklar och kan också vara ett sätt att sprida kunskap om socialförvaltningens verksamheter.

- 3.4.1 Vården och omsorgen ska ges med respekt för individens specifika behov och integritet. Individen ska ges möjlighet att vara delaktig. Kvalitetsmått i brukarundersökningen för funktionsnedsättning och äldre ska förbättras.

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
NKI hemtjänst	87 %	88 %	89 %	89 %
Brugarbedömning gruppbostad LSS - Personalen pratar så brukaren förstår, andel (%)	83	65	70	70

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	80	82	82	82

3.5 Österåker ska ha en trygg miljö

Våld förekommer i alla delar av samhället och tar sig olika uttryck. Det våld som utövas mellan personer som har, eller har haft, en relation benämns *våld i nära relation*. Våldets uttryck kan vara fysiskt, sexuellt eller psykiskt, men också inbegripa försummelse. Det handlar ofta om kvinnor som utsätts av en partner eller före detta partner. För att erbjuda hjälp och stöd måste våldet synliggöras vid kontakt med socialförvaltningen. Detta förutsätter att det finns kunskaper hos handläggaren och metoder för att fånga upp behov. För att säkerställa en hög kompetensnivå har alla medarbetarna inom förvaltningen erhållit basutbildning om våld i nära relationer. Basutbildning kommer att erbjudas nyanställda som inte tidigare gått aktuell utbildning. Även utförarverksamheten kommer att erbjudas basutbildningen som genomförs av socialförvaltningens medarbetare.

3.5.1 Vård- och omsorgsnämndens verksamheten ska präglas av rättssäkerhet baseras på bästa tillgängliga kunskap och bygga på både vetenskap och beprövad erfarenhet.

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)	54	63		65
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet, andel (%)	85	92		92

Där målnivå saknas för 2021 är resultatindikatorn ny för år 2022.

3.6 Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet utgörs dels av personal inom förvaltningen och dels av tjänster som köps av externa utförare eller beställs av Kommunstyrelsens produktionsutskott. Förvaltningen deltar i kommunens övergripande arbete med hållbar utveckling inom ramen för Agenda 2030.

För att minska den miljöpåverkan som sker inom förvaltningen är nämndens ambition att minska antalet resor till förmån för digitala möten. För att uppnå detta krävs både en satsning på digital utveckling och nya arbetssätt. I samverkan med kommunens hållbarhetsstrateg planeras också åtgärder för att öka medarbetarnas medvetenhet om nämndens miljöpåverkan och vilka åtgärder som krävs för att minska denna.

Genom att i upphandlingar ställa krav som syftar till att minska negativ miljöpåverkan, har Vård- och omsorgsnämnden en möjlighet att bidra till målfyllelse av kommunens miljömål.

I hållbarhetsfrågor är också den enskildes egen upplevelse viktig, är den positiv så bidrar det till att resurser (insatser) används hållbart.

3.6.1 Vård- och omsorgsnämndens insatser ska ges med respekt för individens specifika behov och integritet. Individen ska ges möjlighet att vara delaktig.

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
Nämnden ska samverka med FK och AF inom ramen av Samordningsförbundet för att erbjuda aktiviteter som ökar den enskildes förutsättningar till god hälsa. Antalet deltagare bosatta i Österåker ska redovisas.				

Där målnivå saknas för 2021 är resultatindikatorn ny för år 2022.

3.7 Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

För Vård- och omsorgsnämndens målgrupper finns behov av en god framförhållning i planering av nya gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättningar då planerings- och byggprocessen är lång. Förvaltningen tar årligen fram en aktuell boendeprognos, se bilaga ”Boendeprognos VoN 2022”. Samarbete finns med samhällsbyggnadsförvaltningen kring dessa frågor. Sociala boenden finns omnämnda i den bostadsförsörjningsplan som antogs av KF 2016-10-17. Nämnden får även möjlighet att yttra sig vid planering av nya bostäder och andra byggnationer.

Både i boendeprognosen samt i prognos av andra insatser, är befolkningsutvecklingen central. Österåker beräknas ha en hög tillväxt vad gäller invånare och under de förutsättningarna är det naturligt att resursåtgången för vård och omsorg ökar. Det är dock viktigt att bevaka så att inte resursförbrukningen proportionellt sett ökar för mycket. Då blir inte tillväxten ekonomiskt hållbar.

3.7.1 Vård- och omsorgsnämnden ska bidra till social hållbarhet vid befolkningsökning utan att den ekonomiska utveckling relativt sett ska öka.

Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	-1%	-2%	-2%	-2%
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	-16%	-15%	-15%	-15%
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	-63	-62		

4 Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym

Under 2021 har nämnden inte haft volymökning, mycket beroende på Covid-19 som medfört lägre volymer än beräknat.

För 2022 budgeterar nämnden samma volym inom särskilt boende dvs 282. Inom hemtjänst budgeterar nämnden en volymökning från 260 000 timmar/år till 266 000 timmar/år vilket motsvarar en ökning på 6000 timmar.

LSS vuxna budgeteras samma volym som 2021.

Slutligen budgeteras en volymminskning inom assistans SFB vuxna. Minskning assistans SFB vuxna från 45 till 44.

Antagande om volymer 2023 och 2024 ligger inom intervallet 2,0-3 %. Dessa volymer är utifrån budgetperspektivet och stämmer inte alltid med boendeprognoser som räknas fram som är baserade huvudsakligen på befolkningsstatistik.

Styrtal						
	Budget 2020	Prognos 2021	Budget 2021	Budget 2022	Plan * 2023	Plan * 2024
Äldreomsorg						
Särskilt boende, årsplatser	287	262	282	282	290	299
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 993	2 023	2 053	2 094	2 094	2 094
Särskilt boende, beläggingsgrad	98%	99%	99%	99%	99%	99%
Korttidsplatser, antal dygn	5 840	4 000	5 840	5 840	6 000	6 200
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	2 276	2 300	2 300	2 346	2 300	2 300
Antal Kunden hemtjänst	616	600	612	624	627	643
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	250 000	260 000	260 000	266 000	271 625	278 416
- varav egen regi	9%	8%	8%	8%	8%	8%
Hemtjänst, pris/utförd timme	437	443	450	459	459	459

Styrtal						
Funktionshinder	Budget 2020	Prognos 2021	Budget 2021	Budget 2022	Plan * 2023	Plan * 2024
Boende, antal vuxna egen regi	100	96	100	100	100	100
Boende, antal vuxna extern regi	44	44	46	46	49	52
Boende, antal barn	11	8	10	10	12	13
Daglig verksamhet enl. LSS, antal personer	170	190	190	190	195	200
Korttidsvistelse, antal dygn	4 104	3 500	4 104	4 104	4 104	4 104
Korttidsutlysning, antal barn	34	20	34	34	35	36
Boendestöd, antal personer	140	140	140	140	144	146
Boendestöd, antal timmar	15 916	15 916	15 916	15 916	16 234	16 559
Personlig assistans LSS, Vuxna	15	15	15	15	16	17
Personlig assistans LSS, Barn	7	7	8	8	9	10
Personlig assistans SFB, Vuxna	45	40	45	44	46	47
Personlig assistans SFB, Barn	14	11	14	14	15	16
* exkl prisutveckling						

5 Plan för konkurrensprövning

Kundval kan idag erbjudas brukare inom verksamheterna hemtjänst, boendestöd, sysselsättning, daglig verksamhet och särskilt boende. Upphandling har skett enligt LOV, lagen om valfrihet samt enligt LOU, lagen om offentlig upp-

handling. Möjlighet finns för intresserade utförare att löpande svara på de kravspecifikationer som finns för etablering av verksamheter enligt LOV. Möjligheten finns även för intresserade utförare att utmana driften av en kommunalt driven verksamhet. Se bilaga ”Plan för konkurrensprovning inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde 2022”.

6 Program för uppföljning och insyn

Resultatet av uppföljning och insyn dokumenteras och delges nämnden årligen samt därutöver vid behov. Resultat som redovisas till nämnden ska även göras tillgängligt för allmänheten i en lätthanterlig form. De fem ekonomiskt mest omfattande privata verksamheterna finns inom särskilt boende; Attendo, Humana, Förenade Care, Redolaris samt A&O omsorg.

Se bilaga ”Plan för uppföljningar Vård- och omsorgsnämnden 2022”.

7 Lokaler (lokalförsörjningsplan)

Kommunen ska bedriva verksamhet i ändamålsenliga lokaler. Vård- och omsorgsnämndens behov av lokaler för bostäder finns beskrivet i bilaga ”Boendeprognos 2022”. Framför allt finns ett behov av nya gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning. Enligt boendeprognosen finns behov av en ny gruppboendestad med sex platser de kommande åren för att tillgodose nya behov och beslut. Därutöver behöver två gruppboendestäder inom en framtidig totalrenoveras eller ersättas med nya lokaler.

8 Peng, taxor och avgifter

Peng

Prestationsbaserad ersättning för VON 2022 räknas upp med 2 % jämfört med 2021 (assistansersättningen är ej klar för 2022 och bestäms av regeringen).

Taxor och avgifter

Taxor och avgifter för 2022 räknas upp med 2 % jämfört med 2021, utom för de avgifter som regleras utanför kommunens kontroll med maxtaxor och prisbasbelopp vilket fastställs av regeringen varje år och blev ca 0,7 % för 2021.

Anslag

Anslagen för 2022 räknas liksom ersättningen upp med 2 % jämfört med 2021. Se detaljer under 13:2 "bilaga peng, taxor och avgifter."

9 Riktade bidrag

Vilka riktade bidrag nämnden kommer erhålla 2022 är ännu inte klart och en uppdatering i den slutgiltiga verksamhetsplanen kommer se tabell 13:3 "riktade bidrag"

10 Internkontroll

Kontrollmomenten nedan är de generella som gäller för alla nämnder och tas fram av budget och kvalitetsenheten.

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet	Uppföljningsansvarig	Resultat**
Cen t1a	Kontroll att intäkter och kostnader är korrekt konterade		8 ggr/år		
Cen t1b	Kontroll inför inlämning av Räkenskapsmandrag (RS)		1 ggr/år		
Cen t2	Kontroll av upprättandet av registerförteckningar		Minst 1 ggr/år		
Cen t3	Kontroll av löneutbetalningar		1 ggr/mån		
Cen t4	Kontroll av uppgifter som levereras i statistiksyfte		Minst 1 ggr/år		

11 Förändringar i förhållande till föregående budget

Index har räknats upp med 2 % för intäkter, köpt tjänst och löner, och 1,7 % på Lokaler och Övriga kostnader vilket ger en total indexökning på 13 035 tkr för 2022. Ökade kostnader för särskilt boende på 2 385 tkr beror på Ljusterö som startades maj 2021 och avser Lokal, Högre ersättning och tomplatskostnad. För hemtjänsten ökas antalet timmar från 260000/år till 266000/år och medför ökade kostnader på 2 380 tkr för 2022.

Enheten LSS Vuxna har en volymminskning inom personlig assistans SFB med 1 plats, vilket medför 200 tkr i mindre kostnad för 2022.

Övriga enheter har endast indexuppräknings för 2022.

Verksamhets- områden	Förändring från år 2021						
	Budget 2021	Budget 2022	Volym- föränd- ring	Index- upprä- kning	Konst- nads- minsk- ning	Övrigt	Totalt
Nämnd och staber	-21 743	-22 166	0	-422	0	0	-422
Särskilt boende	-199 769	-206 177	-2 385	-4 023	0	0	-6 408
Hemtjänst	-116 175	-120 758	-2 380	-2 203	0	0	-4 583
Övrig äldre- omsorg	-22 842	-23 292	0	-450	0	0	-450
Admin äldre- omsorg	-13 108	-13 353	0	-245	0	0	-245
LSS vuxna	-180 559	-183 888	200	-3 529	0	0	-3 329
Psykatri vuxna	-43 930	-44 796	0	-865	0	0	-865
Admin vuxen- stöd	-10 323	-10 526	0	-202	0	0	-202
LSS barn	-24 105	-24 572	0	-467	0	0	-467
Övrigt barn och ungdom	-26 606	-27 130	0	-524	0	0	-524
Admin barn och ungdom	-3 655	-3 727	0	-72	0	0	-72
Personligt om- bud	-1 384	-1 416	0	-32	0	0	-32
Summa	-664 200	-681 800	-4 565	-13 035	0	0	-17 600

12 Framåtblick

Förändringar i socialtjänstlagen kan styra verksamheten mot mer förebyggande arbete jämfört med myndighetsutövande arbete. Tidigare myndighetsutövande funktioner kan behöva styras om till att arbeta uppföljande, både på individnivå och på verksamhetsnivå. Kostnader för biståndsbedömda insatser kan ersättas av kostnader för förebyggande eller öppna insatser.

Föreslagna förändringar i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade kan leda till viss omfördelning mellan typer av insatser. Det kan också leda till omfördelningar av kostnader mellan stat och kommun. Detta ska kompenseras i de fall det händer, men en risk är att de kommunala kostnaderna trots detta ökar utan tillräcklig kompensation från staten.

Dessa två aviserade förändringar i Vård- och omsorgsnämndens styrande lagstiftningar kommer troligen att rendera i lagförslag och träda i kraft om 3-5 år från 2021.

Rörande både beslut om personlig assistans och statlig assistansersättning råder osäkerhet, detta beroende på utvecklingen av lagstiftningen och praxis. Det finns insatser riktade till att få ner antal beslut och kostnader, likaså finns det insatser riktade till att göra insatsen tryggare för personer i behov av den. Flera aviserade åtstramningar av assistansen har dragits tillbaka efter remissvar.

Trender som pågår i samhället och som påverkar nämndens verksamheter i kostnadsdrivande riktning är ökad psykisk ohälsa i många åldersgrupper, ökad livslängd, allt svårare villkor på bostadsmarknaden, samt sämre förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att lönearbeta. Dessa trender pågår nu och kommer att ge effekter på både kort och lång sikt. Effekterna påverkas av vilka kompensatoriska åtgärder som kommer att vidtas från statligt håll.

Två osäkerhetsfaktorer som kan komma att ha effekt under den kommande tioårsperioden är de långsiktiga effekterna på folkhälsan och därmed bland annat den psykiska hälsan av flyktingkrisen och av pandemin Covid-19.

Kompetensförsörjning

Inom Vård- och omsorgsnämndens område har rekryteringsläget varit bra vad gäller handläggare. Det går att rekrytera utbildade och erfarna medarbetare och de har möjlighet att få en bra introduktion av redan etablerade kollegor.

Vad gäller omvårdnadspersonal uppger Vård- och omsorgsnämndens utförare att det finns stora svårigheter i att rekrytera utbildade medarbetare. För äldreomsorgen handlar det dels om att finna personer som vill arbeta inom området, dels om att dessa ska ha eller få rätt utbildning. Stora ekonomiska satsningar görs från nationellt håll vad gäller satsning på kompetensutveckling (Äldreomsorgslyftet). Vård- och omsorgsnämnden har ett stödande arbetssätt i förhållande till utförarna genom att visa på och skapa möjligheter att delta i olika satsningar som sker på nationell/lokal nivå. Vård- och omsorgsnämnden ställer tydliga kompetenskrav i upphandlingar.

Covid-19

Coronapandemin kan få flera konsekvenser för folkhälsan. Förutom sjuklighet och dödlighet på grund av viruset påverkar åtgärderna för att minska smittspridningen samhällets funktioner och människors livsvillkor. Exempel på negativa konsekvenser som Folkhälsomyndigheten varnar för är möjlighet för barn och unga att klara skolan, ökad arbetslöshet, ohälsosamma levnadsvanor, ökad ensamhet framförallt bland äldre och ökad risk för våld i hemmet. De här negativa konsekvenserna bidrar i sin tur till en ökad psykisk ohälsa bland befolkningen. Pandemin påverkar olika grupper i samhället på olika sätt. Personer

i utsatta sociala och ekonomiska förhållanden drabbas i högre grad än andra. Olika verksamheter möter pandemins effekter på olika sätt och det kommer att behövas olika verktyg och metoder för att möta framtidens utmaningar.

I3 Övergripande bilagor

13.1 Ekonomiska bilagor

Bruttokostnader

Verksamhetsområde	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Förändring från år 2021			Totalt
				Volym-för-ändring	Index-upp-räkning	Kostnads-minskning	
Nämnd och staber	-21 121	-21 743	-22 166		-422		-422
Särskilt boende	-235 608	-240 392	-247 812	-2 575	-4 845		-7 420
Hemtjänst	-124 274	-130 438	-135 554	-2 630	-2 485		-5 115
Övrig äldreomsorg	-28 067	-28 488	-29 050		-561		-561
Admin äldreomsorg	-12 263	-13 108	-13 353		-245		-245
LSS vuxna	-187 143	-191 350	-194 893	200	-3 743		-3 543
Psykatri vuxna	-46 475	-47 172	-48 102		-929		-929
Admin vuxenstöd	-10 121	-10 323	-10 526		-202		-202
LSS barn	-24 329	-25 094	-25 581		-487		-487
Övrigt barn och ungdom	-27 135	-27 542	-28 085		-543		-543
Admin barn och ungdom	-3 584	-3 655	-3 727		-72		-72
Personligt ombud	-3 481	-2 584	-2 654		-70		-70
Summa	-723 600	-741 890	-761 500	-5 005	-14 605	0	-19 610

Intäkter

Verksamhetsområde	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Förändring från år 2021			Totalt
				Volym-för-ändring	Index-upp-räkning	Kostnads-minskning	
Nämnd och staber	0	0	0		0		0
Särskilt boende	41 088	40 623	41 635	190	822		1 012
Hemtjänst	14 122	14 263	14 796	250	282		532
Övrig äldreomsorg	5 590	5 646	5 758		112		112
Admin äldreomsorg		0	0		0		0
LSS vuxna	10 684	10 791	11 005		214		214
Psykatri vuxna	3 210	3 242	3 306		64		64
Admin vuxenstöd	0	0	0		0		0
LSS barn	979	989	1 009		20		20
Övrigt barn och ungdom	927	936	954		19		19
Admin barn och ungdom		0	0		0		0
Personligt ombud	1 900	1 200	1 238		38		38
Summa	78 500	77 690	79 700	440	1 570	0	2 010

Anslag

Verksamhetsområde	Förändring från år 2021							
	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Volym-för-ändring	Index-uppräkn-ning	Kostnads-minskning	Övrigt	Totalt
Fyren	635 700	645 200	658 000	12 800	2,0%			
Trygghetsboende + träffpunkt	1 797 800	1 824 800	1 861 300	36 500	2,0%			
Aktivitetsbidrag träffpunkt	788 600	800 400	816 400	16 000	2,0%			
Hemtjänst Natt	8 130 700	8 252 700	8 417 800	165 100	2,0%			
Trygghetslarm	2 806 000	2 848 100	2 905 100	57 000	2,0%			
Ruffen	1 485 700	1 508 100	1 538 300	30 200	2,0%			
Matsal Äldreomsorg	28 500	28 900	29 500	600	2,1%			

Driftbudget 3 år

Verksamhetsområde	Utfall 2020			Budget 2021			Budget 2022		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Driftbudget									
Nämnd och staber	-18 568	0	-18 568	-21 743	0	-21 743	-22 166	0	-22 166
Särskilt boende	-166 610	36 138	-130 473	-240 392	40 623	-199 769	-247 812	41 635	-206 177
Hemtjänst	-107 851	12 636	-95 214	-130 438	14 263	-116 175	-135 554	14 796	-120 758
Övrig äldreomsorg	-25 443	6 258	-19 185	-28 488	5 646	-22 842	-29 050	5 758	-23 292
Admin äldreomsorg	-11 283	0	-11 283	-13 108	0	-13 108	-13 353	0	-13 353
LSS vuxna	-177 480	10 526	-166 954	-191 350	10 791	-180 559	-194 893	11 005	-183 888
Psykiaeri vuxna	-45 211	3 296	-41 915	-47 172	3 242	-43 930	-48 102	3 306	-44 796
Admin vuxenstöd	-8 504	0	-8 504	-10 323	0	-10 323	-10 526	0	-10 526
LSS barn	-21 512	1 022	-20 489	-25 094	989	-24 105	-25 581	1 009	-24 572
Övrigt barn och ungdom	-26 118	895	-25 223	-27 542	936	-26 606	-28 085	954	-27 130
Admin barn och ungdom	-4 518	0	-4 518	-3 655	0	-3 655	-3 727	0	-3 727
Personligt ombud	-2 157	2 234	77	-2 584	1 200	-1 384	-2 654	1 238	-1 416
	-615 256	73 007	-542 249	-741 890	77 690	-664 200	-761 500	79 700	-681 800

Driftbudget 3 år fort.

Verksamhetsområde	Plan 2023 exkl prisutv			Plan 2024 exkl prisutv		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Driftbudget						
Nämnd och staber	-22 609	0	-22 609	-23 061	0	-23 061
Särskilt boende	-253 679	42 468	-211 210	-260 011	43 318	-216 693
Hemtjänst	-138 942	15 091	-123 852	-142 416	15 393	-127 023
Övrig äldreomsorg	-29 776	5 873	-23 903	-30 520	5 991	-24 530
Admin äldreomsorg	-13 620	0	-13 620	-13 893	0	-13 893
LSS vuxna	-199 765	11 225	-188 541	-204 434	11 449	-192 985
Psykatri vuxna	-49 304	3 372	-45 932	-50 537	3 440	-47 097
Admin vuxenstöd	-10 736	0	-10 736	-10 951	0	-10 951
LSS barn	-26 220	1 029	-25 191	-26 876	1 049	-25 826
Övrigt barn och ungdom	-28 787	973	-27 813	-29 506	993	-28 513
Admin barn och ungdom	-3 802	0	-3 802	-3 878	0	-3 878
Personligt ombud	-2 707	1 263	-1 444	-2 761	1 288	-1 472
	-779 947	81 294	-698 653	-798 844	82 920	-715 923

13.2 Bilagor peng, taxor och avgifter

13.2.1 Pengbilaga

Prestationsbaserad ersättning	Intern ut- förare		
	Bud- get 2021	Bud- get 2022	Förändring Be- lopp %
Ersättning LSS stöd och service Ersättning per plats och dygn	1 391	1 419	28 2,0%
Ersättning LSS gruppbooster Ersättning per plats och dygn	2 316	2 362	46 2,0%
Ersättning SoL gruppbooster (psyk funk.) Ersättning per plats och dygn	1 943	1 982	39 2,0%
Ersättning LSS daglig verksam- het Ersättning per heldag	428	437	9 2,0%
Nivå 1	637	650	13 2,0%
Nivå 2	929	948	19 2,0%
Nivå 3	1 099	1 121	22 2,0%
Nivå 4	1 246	1 271	25 2,0%
Nivå 5			

Ersättning LSS korttidsvistelse					
Ersättning per vardag					
Nivå 1	1 623	1 655	32	2,0%	
Nivå 2	1 893	1 931	38	2,0%	
Nivå 3	2 255	2 300	45	2,0%	
Nivå 4	2 525	2 576	51	2,0%	
Nivå 5	3 156	3 219	63	2,0%	
Ersättning per helgdag					
Nivå 1	2 500	2 550	50	2,0%	
Nivå 2	2 913	2 971	58	2,0%	
Nivå 3	3 468	3 537	69	2,0%	
Nivå 4	3 884	3 962	78	2,0%	
Nivå 5	4 857	4 954	97	2,0%	
Ersättning LSS korttids tillsyn					
Ersättning per barn och år	157	160			
Ersättning per barn och år, Solskiftesgården	671	824	3 153	2,0%	
	116	119			
	728	063	2 335	2,0%	
Kontaktperson					
Faktiska kostnader enl. SKL + 20 % av arvode och personalomkostnader					
Ersättning personlig assistans					
Ersättning per utförd timme	315,0	321	6	2,0%	
Ersättning ledsagning, avlösning LSS					
Ersättning per utförd timme	315,0	321	6	2,0%	

Prestationsbaserad ersättning	Budget 2021	Budget 2022	Förändring	
			Belopp	%
Ersättning för arbete och sysselsättning för psykiskt funktionshindrade				
Ersättning per utförd pass (3 h)	752	767	15	2,0%
Boendestöd				
Ersättning per utförd timme enligt hemtjänstpeng				
Ersättning hemtjänst 07:00 - 22:30				
Ersättning Zon tätort per utförd timme	410	418	8	1,9%
Ersättning Zon landsbygd per utförd timme	478	488	10	2,0%
Ersättning Zon glesbygd per utförd timme	579	591	12	2,0%
Ersättning korttidsplatser				
korttidsplatser	2 177	2 221	44	2,0%
Ersättning dagverksamhet				
Ersättning per utförd pass (5 h)	618	630	12	1,9%
Ersättning särskilt boende LOV-utförare				
Ersättning per vårddygn	1 230	1 255	25	2,0%
Tomgångs- samt parboendeersättning	1 963	2 002	39	1,9%
Vård- och omsorgersättning				

Vård- och omsorgsersättning demens	2 172	2 215	43	1,9%
Ersättning särskilt boende LOU-utförare				
Ersättning per vårdtygn	1 033	1 054	21	2,0%
Tomgångs- samt parboendeersättning	1 744	1 779	35	2,0%
Vård- och omsorgsersättning	1 963	2 002	39	1,9%

13.2.2 Taxor och avgifter

Taxor och avgifter	Förändring 2021-2022			
	Budget 2021	Budget 2022	Belopp	Procent (%)
Avgifter Sol				
Hemtjänst	247	252	5	2,0
Ledsagning	247	252	5	2,0
Dagverksamhet	787	803	16	2,0
Omvårdnad vid korttidsboende*	2 139	2 182	43	2,0
och plats i hem för vård och boende (HVB)	71	72	1	1,4
Omvårdnad vid särskilt boende *	2 139	2 182	43	2,0
Boendeavgift vid korttidsboende *	2 197	2 241	44	2,0
och HVB	73	74	1	1,4
Avgiften ingår ej i maxtaxan men beräknas mot avgiftsrymmet				0
Distribution av matåador	62	63	1	1,6
max månad*	2 139	2 182	43	2,0
Måltider Görjansgården, Solhälla,	62	63	1	1,6
Solgården och Solskiftet	51	52	1	2,0
Fryska matportioner	46	47	1	2,2
Måltider dagverksamhet	75	77	2	2,7

Skatt och avgifter				Förändring 2021-2022
Måltider korttidsboende och HVB	129	132	3	2,3
Måltider växelvärd övriga dagar	129	132	3	2,3
Måltider särskilt boende	3 861	3 938	77	2,0
				0
Avgifter LSS				0
Korttidsvistelse				0
Barn frukost	20	20	0	0
Barn lunch	44	45	1	2,3
Barn middag	44	45	1	2,3
				0
Vuxen (från 19 år) frukost	25	26	1	4,0
Vuxen lunch	55	56		
Vuxen middag	54	55		
Korttidsbarn (fritids)	217	221		
för mellanmål 12 månader om året				
Barn lunch	43	44		
Ungdomar (över 19 år) lunch	55	56		
Boende	1 971	2 010		
Skolinternat	1 971	2 010		

I 3.3 Riktade bidrag

Typ av bidrag	Källa	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Syfte med bidraget
God och nära vård 2021	Storholm (Kammarkollegiet)			2 841 563		
Välståndsteknik äldreomsorg	Kammarkollegiet	5 40 060	5 00 000	5 67 941	5 67 941	
Motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet inom vården och omsorgen om personer med demenssjukdom	Socialstyrelsen			2 537 799	2 500 000	
Äldreomsorgslyftet	Socialstyrelsen		5 800 000	14 248 698		
Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer	Socialstyrelsen		16 700 000	16 676 071		
Länsgemensamma stimulans medel Suicidprevention	Stor Stockholm			405 419		
Habiliteringsersättning	Socialstyrelsen	1 555 021	1 500 000	1 572 089	1 500 000	
Covid-19 omgång 3	Socialstyrelsen	20 861 998		3 417 635		

13.4 Mål för verksamhetsutveckling

13.4.1 Nämndsmål

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Prognos 2021	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Vård- och omsorgsnämnden ska vara tillgänglig och utredningar beslut och verkställighet ska ske inom skälig tid	NKI brukarundersökning- helhetsintryck Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärdet	31			83 %	84 %	85 %
Österåker ska ha en ekonomi i balans	Vård- och omsorgsnämnden ska nyttja tillgängliga resurser på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål. Nämnden ska samordna insatser internt och med andra aktörer för de personer som har behov av det.	Budgetavvikelse i förhållande till utfall Fastställd åtgärdsplan vid eventuell budgetavvikelse Aktuell rutin för samordning mellan social barn- och ungdomsvård och ekonomiskt bistånd, (Ja=1, Nej=0)	3,9 % 100 %		0 % 100 %	0 % 100 %	0 % 100 %	0 % 100 %

Inriktningssmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Prognos 2021	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
		Aktuell rutin för samordning mellan social barn- och ungdomsvård och LSS-barn. (Ja=1, Nej=0) (-2019)			I	I	I	I
		Aktuell rutin för samordning mellan social barn- och ungdomsvård och LSS-vuxen. (Ja=1, Nej=0) (-2019)			I	I	I	I
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet	Vård och omsorgsnämnden ska utgå från barnkonventionen artikel 28, att barn har rätt till utbildning. Nämnden ska verka för att alla barn deltar i den verksamhet som anordnas av skolan för att uppfylla sin skolplikt och klara sin skolgång. Nämndens möte med barn ska därför inte ske under barnets skoltid.	Utredningssamtal och öppenvårdsinsatser ska planeras utanför skolschemalagd tid, vilket ska mätas under mars månad varje år.				100 %	100 %	100 %
		NKI hemtjänst	88 %		89 %	89 %	89 %	89 %

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Prognos 2021	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Vården och omsorgen ska ges med respekt för individens specifika behov och integritet. Individerna ska ges möjlighet att vara delaktiga. Kvalitetens mättnen i brukarundersökningen för funktionsnedsättning och äldre ska förbättras.	Brugarbedömning gruppbostad LSS - Personalen pratar så brukaren förstår, andel (%)	65		70	70	70	70
		Brugarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	82		82	82	82	82
Österåker ska ha en trygg miljö	Vård- och omsorgsnämndens verksamheten ska präglas av rättssäkerhet baseras på bästa tillgängliga kunskap och bygga på både vetenskap och beprövad erfarenhet.	Brugarbedömning servicebostad LSS - Brukaren är aldrig rädd för något hemma, andel (%)	63			65	65	65
		Brugarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet, andel (%)	92			92	92	92

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Prognos 2021	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för mänskliga, miljö och natur att samverka	Vård- och omsorgsnämndens insatser ska ges med respekt för individens specifika behov och integritet. Individen ska ges möjlighet att vara delaktig.	Nämnden ska samverka med FK och AF inom ramen av Samordningsförbundet för att erbjuda aktiviteter som ökar den enskildes förutsättningar till god hälsa. Antalet deltagare bosatta i Österåker ska redovisas.						
Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Vård- och omsorgsnämnden ska bidra till social hållbarhet vid befolkningsökning utan att den ekonomiska utveckling relativt sett ska öka.	Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%) Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	-2% -15% -62		-2% -15%	-2% -15%	-2% -15%	-2% -15%

Boendeprognos för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper, år 2022-2031

Bakgrund

Syftet med boendeprognoten är att ge ett underlag för kommunen i planeringen av den framtida försörjningen av bostäder för de kommunmedborgare som omfattas av rätten att via socialtjänsten få stöd med sin boendesituation. Detta gäller särskilt boende för äldre, bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning, samt övriga bostäder förmedlade enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det är Kommunstyrelsen som har ansvar för den övergripande planeringen i kommunen och som är kommunens ledningsorgan avseende lokalplanering.

Bostad för personer med psykisk funktionsnedsättning

I Österåkers kommun finns en gruppboende för personer med psykisk funktionsnedsättning med sju platser. Det finns en serviceboende enligt LSS för personer med psykisk funktionsnedsättning med åtta platser. Utöver det köper Vård- och omsorgsnämnden motsvarande ca 12 heldygnsplaceringar hos andra utförare utspridda i landet (fördelade på HVB och bostad med särskild service). Någon volymökning utöver befolkningsökningen beräknas inte uppstå. Med tanke på de små volymerna finns naturliga växlingar i antalet köpta platser.

Tabell HVB Vuxna, Bostad med särskild service (extern), Bostad med särskild service (intern) samt prognos för åren 2022-2031

Årtal	HVB Vuxna extern	Bostad extern*	Bostad intern**	Bostad intern LSS	Totalt
2016	19		7	8	34
2017	15	5	7	8	35
2018	15	6	7	8	36
2019	15	6	7	8	36
2020	6	6	7	8	27
2021					27
2022					28
2023					28
2024					29
2025					29
2026					30
2027					30
2028					31
2029					32
2030					33
2031					34

Utfallet t o m juni 2020 visar en nedgång i antalet placerade personer i HVB och bostad med särskild service. Vissa indikationer finns på att en liten del av nedgången förklaras av effekter kopplade till utbrottet av covid-19 och medföljande avvaktande beteende vad gäller ansökningar. Huvudsakligen bedöms dock nedgången vara beständig då andra lösningar för brukares behov av stöd prioriteras. I huvudsak avses eget boende med boendestöd, samt vid behov, kortvariga insatser på HVB. Dessutom finns en del brukare boende i HVB alternativt särskilt boende som är äldre och där placeringarna kommer att avslutas naturligt utan att ersättas av nya brukare. I dagsläget bedömer Vård- och omsorgsnämnden inte att det behöver tillkomma fler boendeplatser inom kommunen för målgruppen.

Bostad enligt LSS för personer med funktionsnedsättning

I kommunen finns inom Vård- och omsorgsnämnden 12 bostäder med särskild service i form av grupp- och servicebostäder enligt LSS. (Malvavägens LSS-bostad finns under avsnitt Bostad för personer med psykisk funktionsnedsättning).

Behovet av tillkommande grupp- och servicebostäder bedöms vara något mindre än bedömningen redovisad tidigare år. Det finns flera orsaker till detta. En är att färre personer än tidigare beviljas insatsen servicebostad på grund av ny rättspraxis. En annan är att personer boende i kommunens grupp- och servicebostäder har avlidit.

I utgången av 2020 fanns 19 brukare placerade i grupp- eller servicebostad i externa verksamheter, dvs ej entreprenad eller egen regi. Av dessa är cirka hälften möjliga att erbjuda plats inom kommunen om tillgång till bostäder fanns. Cirka hälften bor i boenden med en typ av specialistkompetens eller förutsättningar som gör att de inte bör erbjudas annat alternativ. Utöver de 19, finns elva personer boende i en servicebostad inom kommunen driven av en privat aktör. Vård- och omsorgsnämnden köper samtliga platser i verksamheten, och någon förändring av detta bedöms inte behövas.

Tillgången till bostäder i servicebostad fungerar huvudsakligen väl genom att det i den insatsen finns en naturlig rörlighet med brukare som flyttar in och ut. Många brukare som ej har haft behov av stödet i en servicebostad har under 2020 fått stöd att hitta andra boendelösningar, varmed antalet brukare i servicebostad har minskat. Detta är en nedgång som är av engångskaraktär. Tillgången till bostäder i grupp- och servicebostad inom kommunen bedöms, medräknat vissa pågående projekt, vara tillräcklig. De projekt som avses är en planerad grupp- och servicebostad i Runö-området samt ett privat projekt där nämnden kan köpa platser.

Omsättningen på hyresgäster är generellt sett låg, men under det gångna året har flera avflyttningar pga. dödsfall skett. Dessa så kallade tomma platser erbjuds personer med grupp- och servicebostadsbeslut, varmed antalet som väntar på verkställighet är lågt. Det tillkommer mellan tre och tio nya bifallsbeslut för grupp- och servicebostad varje år. Flera äldre grupp- och servicebostäder behöver renoveras eller ersättas med nya lokaler då befintliga lokaler inte helt uppfyller kraven på bostadens utformning avseende kök och badrum, sov- och rekreationsutrymmen samt tillgänglighet. Detta gäller framförallt Bergsättra och Smedby grupp- och servicebostad.

Tabell Historisk utveckling av insatsen bostad enligt LSS samt prognos 2021-2031 (exkl. Malvavägen och särskilt anpassad bostad)

Årtal (juni)	Antal brukare*	Prognostiserat behov	Behov av ersättningsplatser gruppboendestad**
2010	104		
2011	111		
2012	108		
2013	109		
2014	117		
2015	119		
2016	125		
2017	131		
2018	130		
2019	134		
2020	124		
2021		127	
2022		132	10
2023		133	6
2024		136	
2025		138	
2026		142	
2027		146	
2028		152	
2029		157	
2030		164	
2031		169	

*Exkl. Malvavägen 8 platser, detta i enlighet med SCB-statistiken. Viss differens kan uppstå pga. icke verkställda biståndsbeslut

** Planering/ beslut för detta finns ej, utan enbart behovet beskrivs här

Prognosen baseras på befolkningsutveckling och kända faktorer i kommunen. Exempel på kända faktorer är brukare som finns inom personkretsen och som aviserat att de avser att ansöka om insatsen bostad, ungdomar som har andra LSS-insatser och omfattande behov.

Särskilt boende för äldre

Behovet av särskilt boende i december 2020 var 245 platser. Vård- och omsorgsnämnden förfogar över 160 platser i särskilt boende, med det menas att kommunen har hyresavtalet, förfogar över alla platser, och beslutar om upphandling av verksamheten. Inom kommunen finns ytterligare 276 platser på särskilda boenden med vilka nämnden har avtal enligt LOV. Utförarna för de särskilda boendena (LOV) har avtal med andra kommuner och säljer sina platser även dit, företrädesvis till Täby, Stockholm och Danderyd. Ingen volymgaranti för nämndens räkning finns i avtalen enligt LOV. Ljusterö och Villa Näs öppnar i juni resp. maj 2021.

Tabell Antal från Österåkers kommun i särskilt boende för äldre i dec 2020

	Totalt antal platser	Placerade dec 2020
Solskiftet LOU	36	34
Enebacken LOU	90	65
Vårdbo LOU	24	19
Ljusterö KSPU	10	0
Delsumma	160	118
Smedbygården LOV	56	32
Muskötvägen LOV	66	30
Norrgårdshöjden LOV	54	32
Kantarellvägen LOV	40	18
Villa Näs LOV	60	0
Delsumma	276	112
Övriga externa	-	9
Länsöverenskommelse	-	6
Totalt	436	245

Volymerna inom särskilt boende har ökat markant men enligt prognos mellan åren 2010 och 2020. Vissa toppar har setts då nya särskilda boenden öppnats, detta på grund av att brukare har väntat i ordinarie boende med andra insatser under perioder innan öppnandet. Under åren 2018-2021 har det inte funnits någon väntetid vid inflyttning till särskilt boende annat än beroende på brukarens egna förutsättningar.

På grund av att många äldre har drabbats av sjukdomen Covid-19, vilket har ökat antalet avlidna jämfört med andra år, ser Vård- och omsorgsnämnden en minskning i antalet brukare i särskilt boende mellan början på 2020 och början på 2021. I faktiska siffror är nedgången runt 35 brukare, jämfört med prognos är nedgången 50 brukare. En annan orsak till nedgången som även den beror på pandemin, är att brukare har valt att bo i ordinarie boende längre än vad de annars skulle ha gjort. Detta på grund av en oro för smittspridning inom särskilt boende.

För perioden 2021-2023 ser Vård- och omsorgsnämnden att volymerna successivt kommer att återhämta sig, men fortfarande understiga tidigare prognoser för åren. Från och med 2024 är prognosen återigen baserad på den utvecklingen av åldersgrupper som sker. Som basår för beräkningarna tas början på 2020 då det adekvat speglar den troliga förekomsten av behov i åldersgrupperna. Antagandet som ligger till grund för beräkningarna är att ca 0,9 % av gruppen personer 65-79 år och 7,4 % av gruppen personer 80 år och äldre har behov av särskilt boende. Om gruppen 90 år och äldre bryts ut, är andelen med behov av särskilt boende 22,8 %.

Tabell Prognos för det framtida behovet av särskilt boende för äldre

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Prognos	262	290	315	345	369	392	410	428	444	455	467

Tabell Utfall per 31 december särskilt boende 2008-2019

	2008	2010	2012	2014	2016	2017	2018	2019	2020
Utfall	198	199	198	200	227	251	279	274	245

Österåker har slutit en överenskommelse med ett antal kommuner inom Stockholms län som trädde i kraft den 1 juli 2019 som reglerar situationen när en äldre vill flytta till ett särskilt boende i en annan kommun. Denna överenskommelse innebär att hemkommunen förbinder sig att dels utreda behovet om särskilt boende samt att behålla kostnadsansvaret vid bifallsbeslut och köpa platsen i en annan kommun om individen så önskar. I nuläget att säljer Österåker lika många platser i särskilt boende till andra kommuner som antalet man köper inom länsöverenskommelsen.

En viss andel av de med behov av särskilt boende för äldre har behov som kräver speciell kompetens. År 2020 köps 9 platser utanför kommunen av det skälet. Det är inte ekonomiskt eller kompetensmässigt möjligt att tillgodose dessa typer av behov på boenden inom kommunen då volymerna är små.

Slutsatsen är att det finns platser i särskilt boende inom kommunen som teoretiskt kan täcka nämndens behov under de kommande fem-sju åren. Det är dock rimligt att anta att utförarna kommer att fortsätta sälja platser till andra kommuner varför nybyggnation kontinuerligt behöver ske. Ökningen i behoven, kopplade till befolkningsökningen i de aktuella åldersgrupperna, visar på behov att nya särskilda boenden med ca 2-4 års mellanrum.

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Datum: 2021-04-23

Plan för konkurrensprövning – Vård- och omsorgsnämnden 2022

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Äldreomsorg		
Särskilt boende – permanenta platser:		
Solskiftet (36 pl)	Entreprenad enl. LOU	Attendo
Enebacken (90 pl)	Entreprenad enl. LOU	AoO ansvar och omsorg
Vårdbo (24 pl)	Entreprenad enl. LOU	Attendo
Ljusterö särskilda boende (10 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Särskilda boenden i Österåker	LOV	Förenade Care Redolaris AB Humana omsorg Attendo Vardaga
Särskilt boende – korttidsplatser inkl. växelboende:		
Enebacken (18 pl)	Entreprenad enl. LOU	AoO Ansvar och omsorg
Biståndsbedömd dagverksamhet:		
Vårdbo	Entreprenad enl. LOU	Attendo
Hörnan, Enebacken	Entreprenad enl. LOU	AoO Ansvar och omsorg
Träffpunkter:		
Fyren inkl. frivilligsamordnare	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Solhälla	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Görjansgården	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Solgården	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Hemtjänst, ledsagning, avlösning:	LOV	Kommunstyrelsen PU Allegio Omsorg AB Ersta diakoni Olivia Hemtjänst AB Omsorgsfamiljen/Buhres AB Ro Omsorg AB
Nattpatrullen hemtjänst:	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Larmadministration trygghetslarm:	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Mat/kost:		
3 matsalar	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Matdistribution	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Fixartjänst:	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Anhörigstöd:		
Anhörigkonsulent och uppsökande verksamhet finns inom socialförvaltningen		
Psykiatri		
Boende:		
Gruppboende Skogstjällen SoL (7 pl)	Entreprenad enl. LOU	Attendo
Serviceboende Malvavägen LSS (8 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Enstaka platser HVB	Ramavtal enl. LOU	Ett antal leverantörer
Boendestöd:	LOV	Kommunstyrelsen PU Funkisgruppen AB
Träffpunkt Ruffen/Bryggan:	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Daglig sysselsättning:	LOV	Kommunstyrelsen PU Funkisgruppen AB
Kontaktpersoner:	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU

LSS

Verksamhet	Typ av konkurrensprövning	Utförare/anmärkning
Gruppboheter:		
Bergsätra (10 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Ljusterö (12 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Oppsätra (9 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Planett (4+2 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Norrgårdsv 35 Plan 2 (4 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Skonaren (6 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Skånsta (6 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Smedby (6 pl)	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Hantverkaren (6 pl)	Entreprenad enl. LOU	Olivia Omsorg
Enstaka platser	Ramavtal enl. LOU	Upphandlad tillsammans med NO-kommuner, flera leverantörer
Serviceboheter:		
Norrgårdsvägen	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Runö Gård	Ej konkurrensprövad	Kommunstyrelsen PU
Åkerspark	Entreprenad enl LOU	Nytida
Enstaka platser	Ramavtal enl LOU	Ett antal leverantörer
Bostad med särskild service, barn:	Ramavtal enligt LOU	Ett antal leverantörer
Daglig verksamhet i Österåker:	LOV	Kommunstyrelsen PU Funkisgruppen
Personlig assistans:		
För den som inte kan/vill välja	Det finns en lagreglerad valfrihet, den enskilda väljer själv utförare. Beslut i VON att inte konkurranspröva	Kommunstyrelsen PU

Bilaga till VON budget 2022 plan 2023 – 2024

Korttidsvistelse, korttidstillsyn:

Solskiftet och Halo Ej konkurrensprövad Kommunstyrelsen PU

Enstaka platser Ramavtal enl. LOU Ett antal leverantörer

Ledsagning, avlösning: Ej konkurrensprövad Kommunstyrelsen PU

Kontaktpersoner: Ej konkurrensprövad Kommunstyrelsen PU

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Datum: 2021-04-23

Plan för uppföljning Vård- och omsorgsnämnden 2022

Bakgrund

Kommunfullmäktige har antagit ett program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag från Österåkers kommun. Berörda nämnder ska upprätta en uppföljnings- och utvärderingsplan för den verksamhet som på nämndens uppdrag utförs av privata utförare. Denna plan ska även omfatta verksamhet i egen regi, som utförs av Kommunstyrelsens produktionsutskott.

Underlag för uppföljningar återfinns i lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt kommunens egna styrdokument. För upphandlade verksamheter utgör avtal och förfrågningsunderlag underlag för uppföljningar. För verksamheter som drivs av Österåkers kommun Kommunstyrelsens produktionsutskott finns motsvarande beställningar.

Uppföljningen genomförs av två skäl. Det ena är att kontrollera att uppdrag utförs i enlighet med beställning/avtal. Det andra är att vara ett led i att utveckla verksamheten. Enligt bestämmelser i socialtjänstlagen och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt i hälso- och sjukvårdslagen, uppnås kvaliteten i verksamheten när verksamheten följer de lagar som styr dem.

Avgränsningar

Planen omfattar inte metod för uppföljning av ärendehandläggning av nämnden där beslut fattas i enskilda personers ärenden. Inte heller omfattas de verksamheter som utförs av nämndens förvaltning (här har ansvarig chef uppföljningsansvar).

Vilka verksamheter följs upp?

- Den kommunala Kommunstyrelsens produktionsutskotts verksamheter som drivs efter beställning av Vård- och omsorgsnämnden
- Verksamheter vars drift är upphandlad enligt lag om offentlig upphandling (LOU)
- Verksamheter upphandlade enligt lag om valfrihetssystem (LOV)
- Verksamheter upphandlade enligt LOU med ramavtal
- Placeringar i verksamheter efter avtal utan föregående upphandling (individavtal)

Utförarmöten (uppföljningsmöten), verksamhetsbesök och fördjupad uppföljning

Varje utförare ska minst en gång per år få besök av beställaren. Utförarmöten ska genomföras minst två gånger per år. Fördjupad uppföljning var tredje år definieras i Kommunfullmäktiges program som en mer omfattande uppföljning av utföraren där verksamheten följs upp men också anhöriga eller brukare tillfrågas om sin nöjdhet.

Vård- och omsorgsnämnden uppfyller ovanstående genom att regelbundet (minst tre gånger per år) träffa utföraren på uppföljningsmöten med fastställd dagordning. Detta sker minst en gång per år i utförarens verksamhet. Mötena kan ske individuellt per utförare eller i större möten. Under dessa regelbundna möten följs verksamheten upp även avseende den fördjupade uppföljningen som beskrivs ovan. Fokusområden tas fram för samtliga verksamhetsområden i samband med planering för det kommande året. Fokusområde väljs utifrån vad som är aktuellt inom verksamhetsområdet i kommunen eller i omvärlden.

Genom årligen återkommande nationella undersökningar genomförda av Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Socialstyrelsen undersöks vad äldre och personer med funktionsnedsättning tycker om den omsorg som de tar del av. Resultatet av dessa undersökningar görs tillgängliga för nämnden.

Oanmälda besök

Beställaren kan göra oanmälda besök i verksamheten. Detta sker på förekommen anledning, t ex vid allvarliga klagomål, men kan också ske som en del av den sammanlagda uppföljningen.

Årlig inlämning av uppgifter

Årligen lämnar utförarna in verksamhetsplan för kommande år och verksamhetsberättelse för det gångna året, liksom patientsäkerhetsberättelse där det är aktuellt. Utförarna är genom avtal förbundna att lämna uppgifter i samband med nationella undersökningar (se ovan).

Synpunkter och klagomål samt missförhållanden

Synpunkter och klagomål som handläggs hos utföraren redovisas per halvår till förvaltningen och vidare till nämnd. Utförarna ska informera socialförvaltningen om rapporterade missförhållanden (lex Sarah och lex Maria) samt utredning, beslut och eventuell anmälan till Inspektionen för vård och omsorg.

Individuppföljning

Biståndshandläggarna har ansvar för planering och uppföljning av insatser till enskilda. Beslut om insatser följs upp minst en gång per år och dokumenteras. När nämnden placerar personer hos utförare utan föregående ramavtalsupphandling är handläggarens uppföljning av placeringen tillsammans med en ekonomisk kontroll av utföraren den uppföljning som genomförs.

Ekonomisk kontroll av utförare

I samband med upphandling, före avtalstecknandet, kontrollerar upphandlingsenheten att leverantören klarar angiven kreditvärdighet och ställda krav i upphandlingen. Ekonomiavdelningen kontrollerar vid registrering av nya leverantörer och därefter löpande, att leverantören innehar F-skattsedel samt att inga krav föreligger hos kronofogden. Vid avvikelse meddelas detta till upphandlingsenheten som då följer upp leverantören.

Fyra gånger per år gör upphandlingsenheten en kontroll av alla avtalade leverantörer i CreditSafe för att säkerställa att ställda krav avseende skatte- och avgiftsskyldighet fullgörs.

Kontroll av giltigt tillstånd

Minst en gång per år kontrolleras att de privata utförare som utför verksamhet åt nämnden har giltigt tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (gäller verksamheter som är tillståndspliktiga).

Återkoppling till allmänheten

Resultat som redovisas till nämnden ska göras tillgänglig för allmänheten i en lätthanterlig form. Det är staben i samarbete med kommunikationsenheten som ansvarar för detta.

Återkoppling till Vård- och omsorgsnämnden

Resultatet från årets uppföljningar dokumenteras som arbetsmaterial och ligger till grund för redovisning i nämndens delårs- och helårsbokslut eller som en rapport i ett eget ärende. Staben ansvarar för detta.

Ansvar för uppföljningar av privata utförare

Till denna plan finns rutiner där det framgår vem/vilka som har ansvar för att uppföljningarna genomförs. Det är socialförvaltningens stab som ansvarar för arbetet med verksamhetsuppföljning av privata utförare inom socialtjänstens verksamhetsområde.